

Jazykový obraz nohy / nohou v češtině (Představení dílčí části diplomové práce)

•Východiska DP:

- a) JOS
- b) teorie představových schémat a konceptuálních metafor

- JOS** – antropocentrismus, bodycentrismus (vztahování ke světu prostřednictvím těla)
⇒ Čím pro nás je noha / jsou nohy?

•Významové profily

- polská lingvistika (Wierzbická, Bartmiński,...)
- = „varianta nazírání“ jevu; vyzdvižení jen některých jeho aspektů
- významové konotace

Profil I: Vzhled (*mít nohy do O*)

Profil II: Součást lidského těla (*bránit se rukama nohama*)

Profil III: Prostředek pohybu (*jako by měl nohy svázané*)

Profil IV: Prostředek ukotvení lidského těla v prostoru (*postavit se na vlastní nohy*)

ad Profil III:

Subprofil IIIa: Pohyb sám

(*šetři si nohy; kdo nemá v hlavě, musí mít v nohách; ty máš mladší nohy*)

Subprofil IIIb: Způsob pohybu – rychlý// pomalý

(*stříhat nohama; běží, jako by mu pod nohama hořelo, upalovat co nohy stačí // jde jako by měl nohy svázané; má těžké nohy; nohy jako z olova*)

Subprofil IIIc: Pohyb po cestě

(*být jednou nohou v kriminále; být jednou nohou v hrobě; nepáchne tam ani noha; cizí noha tam nevkročí; házet někomu klacky pod nohy; šel, kam ho nohy nesly*)

•Představová schémata

- NÁDOBA (*mít v nohách olovo, mít v nohách už 20 kilometrů*)
- CESTA (*přejít něco suchou nohou*)
- CENTRUM – PERIFERIE (*ani nohou bych tam nevkročil*)

•Konceptuální metafory

- ŽIVOT JE CESTA (*být jednou nohou v hrobě*)
- MÍT AUTORITU JE NAHOŘE × BÝT PODROBEN AUTORITĚ JE DOLE (*padnout někomu k nohám*)